

però veg. el gloss.). Avui encara es pronuncia amb *y* en alguns llocs val. (*llyáge* Benicarló, *BDLC* iv, 270) i veg. infra MGadea.

És, doncs, una dissimilació deguda al fet que en català (i només en català) la *y* es trobava enclosa entre dues consonants palatals: la *l-* i la *gg*.⁵ Com deixon establert en el *DECH* contra els dubtes de Colon, el cast. *linaje* és manllevat del català, i només ho pot ser de la nostra llengua (cf. oc. *linatge*, fr. *lignage*, it. *lignaggio*, port. *linhagem*), car les grafies raríssimes, esporàdiques, amb *-n-* en fr. o en cast. ant., no són més que representacions imperfectes del so de *y*; altrament el cast. *linaje*, manllevat, ja apareix a la primera meitat del S. XIII, i per tant ja hi documenta el mot nostre indirectament. En l'acc. 'cognom' no és gaire més que del mallorquí i, menys estès, del val.;⁶ l'atribució al S. XIII a base dels *CostTort.*, *AlcM*, és, naturalment abusiva, puix que en aquella època no existien encara els cognoms, i allí *lynatge de Muntcada* designa només la noble família, és clar. El mateix⁷ cal dir de les cites antigues que en dóna el *DAG*. A Mallorca ja en el *DAmen*. i *DAG*., i certament ja força anterior.⁷ *Llinatjada* [*DAG*]. +*Llinatger* [*DAmen*.]: «linajista, que sabe o escribe de linajes».

Llinyar; *llynyeta* «achat d'huile pour la lampe, de *llynyeta* et de *barbari per cent neulas*», doc. de 1608, Tuir (Desplanques, *Archives de Th.*, 63b); *llynyola* 'cordill per tirar ratlles' [1390, *CoDoACA* VIII, 417]; disposició relativa als mestres d'aixa de Bna., reiterada l'a. 1400 pel rei Martí amb un text un poc diferent: «que ultra açò lo patró que haje e deje dar *llynyoles*, almànquera, barrines e altres coses que són acostumades de dar» (Careta, *Barbr.*, 290); avui pronunciat *llynyòla* a Reus i Tarragonès (*BDLC* iv, 269) i *nyinyola* amb el mateix sentit segons Careta; mentre que a Alcoi diuen *guinyòla* per a 'clenxa del cabell' (J. G. M., 1937), amb una dissimilació diferent de la palatalitat, si bé comparable amb la que presenta el mall. *žny*; *žnyòla* mall. (*BDLC* iv, 269).

Masculinitzat: *llynyol* [li- 1372, JMarc, 1204] 'cordill fort, per a diferents usos, especialment per pescar amb ham' (StPol, 1914 ---), pron. *nynyól* 'fil empegat que usen els sabaters' (Coromines, *La C. dels Pudalls*, en *A recés dels Tamarius*, O. C., 488b: «En Llepa --- va posar la bèstia entre els genolls i li va donar dos tombs pel coll amb el *nyinyol* llarg; el gat tot reblincant-se ---»); Segrià *llynyol* (JBXuriguera, 1960); a Eiv. (PzCabre.) *nynyol*; a Lluçmajor «caçador de *ginyol*» (*BDLC* XIII, 26). D'aquí *llynyoler* parlant de l'atacador (Saisset, *Catal. d. R.*, 248); *nynyolèra* 'obertura, 50 que generalment va cosida, en el còp de l'art, per buidar-lo' (StPol de Mar, 1929).

Linear 'assenyalar amb línies' [Belv.]; *lineada* part., doc. de 1423 [*Ardits* I, 232] i ja estava en ús en el S. XIV, car llavors se'n troba, en ross., el derivat +*linea-*⁵⁵ *dor* «aligneur» metatitzat en *leniador* «obrer del Sr. Rey e *leniador* de les ranes dels molins reynals, segons que açò apar --- en lo registre m. del temps del dit procurador --- ingénieur des *ranes*», doc. de 1384. *Linear* adj. 60

Alinear [1868, *SLitCosta*]; *alineació* [id.]. *Delinear* [Belv., i c. l'a. 1800]: «lo cimbori és de hechura ochavada, treballat a la romana, ab lluminars en tot son voltant, *delineades* de colors les pedres, y la cúpula sobre, a manera de mitja taronja», B. de Maldà (*Excursions*, p. 63); *delineament* [Belv.]; *-eació* [Belv.]; *delineant*. *Entrelinia* o *interlinia*; *interlinear*. +*Entreliny* 'afegit entre línies': «l'escriptura --- deu ésser escrita tota per man del escrivà que aurà jurat, e que no sia ab dampnades, ne ab *entrelins*, ne en altra forma canselada ne corumpada», *Consolat* (NCL. III, 136).

CPT.: *Linotip* [DOrt.], pres de l'angl. *linotype* (pron. *lájnotàip*) < *line of type* 'línia de composició tipogràfica'; *linotípia*; *linotípic*; *linotipista* [c. 1935-1945]. Insisteixen els autors a posar aquí el nom de Teodor Grau, petit honor envist el que mereix l'home a qui es deu la difícil composició d'aquest llibre.

¹ Metge, *Somni* I, NCL., 28.9 (*lineas* Riq., 182.13).

² Per més que ja l'usi Saisset: «per un dels meus companys - avia oït a dire / que la pesca a la *llynya* és un dels millors plès» (*Perpiny.*, 24).

³ Així apareix ja a la primera dada catalana que m'és coneguda: «Na Ramonna aja sa caslania e sas dreturas, així com son *lignage* o gadagnà» ('guanyà'), doc. ribag. de Castelló del Pla, a. 1237 (MiretS, *El més antic text lit. cat.*, 126); «de nós ni de nostre *llyyatge*» 1259, id. 1280 (CaCandi, *MiscHisCat.* II, 499, 38); a Tort., veg. infra cites dels *Cost.* i *llyyatge* 1341 (*BABL* XI, 414); *Blanq.*, ms. D (NCL. IV, 161); *Do. Pu.* (Gili, p. 81); Eiximenis (*Terç*, NCL. VI, 137); ACapellà, *De Amore*, p. 16. — ⁴ La primera dada potser és la d'un document cerdà de 1288 (Puigc., *RLR* IV, 505). Per a Lluç no compten les cites que en donen del principi del *Blanq.* (text modernitzat); però sí: «una dona molt bella e molt honrada per *linacce*, e havia jaquida gran riquesa per l'orde», *Blanq.*, NCL. I, 188.11 (ja I, 120.12); *Merav.* («lo humanal *linatge*», NCL. I, 107); *Do. Pu.*, Gili, 111.6, 111.19, 210, 272. — ⁵ Cf. una combinació semblant, amb els mateixos efectes, només en lleonès (fora d'allà no hi hauria l): *llaner* PLANGERE (= cast. *plañir*, cat. *plànyer*); Baird cita 4 testimonis en la seva tesi sobre *Otas de Roma*, § 9. — ⁶ «To meu: que et diuen Dureta de *llynatge*?», «F.: Com et diuen? T.: Es *sauvatge*. F.: Vui sebre es nom i es *llynatge*, i no es *malnom*», PdAPenya (*IdOr* I, 43, 75); AMAlcover, *BDLC* I, 178. València: «Donat cas que la paraula Jaques fóra *llynyaje*», MGadea (*T. del Xè* I, 121), i també *llynyaje* 'cognom', id. II, 70, 129. — ⁷ L'altra acc. secundària 'mena, espècie' és també catalana medieval: «és esvaïment, si forciament --- entrarà en casa --- d'algu, o-y gitarà péra ne colteyl ne negun *llynatge* d'armes», «coses donades en dot, que són en pes e en nombre e en mesura --- con semblant cosa d'aquella, d'aquel *llynatge* e d'aquella valor», *CostTort.* (ed. Ol., 436, 232); «lo dret de pescar --- ab tot *llynatge* de filat o artifici de peschar», a. 1323 (*RLR* XXXII, 424).